

Kuddebeschermingshonden

Opkomst kuddebeschermingshonden

Met de opkomst van de wolf in Nederland, zien we dat steeds meer schapenhouders zogeheten 'kuddebeschermingshonden' aanschaffen ter bescherming van de schaapskudden. Het is begrijpelijk dat schapenhouders maatregelen nemen om hun kudden te beschermen, maar als men overweegt om deze honden aan te schaffen, moet men zich vooraf heel goed laten informeren en begeleiden.

Kuddebeschermingshonden

Kuddebeschermingshonden zijn namelijk gefokt en geselecteerd om zelfstandig kudden vee te bewaken c.q. te beschermen. Het zijn sterke, krachtige, zelfredzame en stabiele honden die waaks zijn en het natuurlijke instinct hebben om de kudde te beschermen. Kuddebeschermingshonden leven dag in dag uit met en tussen hun vee, kennen de lichaamstaal en gedragingen van hun vee en respecteren en beschermen hun vee. En juist die bescherming is waar het allemaal om draait: het vroegtijdig opmerken van dreigingen om het risico te beperken tot een minimum en daadwerkelijke conflicten te voorkomen. Bij het zien van een wolf zullen ze bijvoorbeeld meteen aanslaan. In het algemeen zal de wolf een confrontatie uit de weg willen gaan en druipt dan af. Voorbeelden van kuddebeschermingshonden zijn onder meer de Pyreense berghond, de Kaukasische Herder, de Komondor, de Kuvasz en de Roemeens Karpatische Herdershond. Tussen de diverse typen/rassen zitten uiteraard ook weer veel verschillen.

Inzet kuddebeschermingshonden biedt voordelen

Het voordeel van kuddebeschermingshonden is dat ze wolven op afstand houden. Bij bijvoorbeeld een wolfwerend raster kan de wolf alsnog dicht bij de schapen komen en daarmee voor stress bij de schapen zorgen. Ook biedt het voordelen als de kudde in beweging is. Gezien deze voordelen van een kuddebeschermingshond is het begrijpelijk dat ze steeds meer worden ingezet. Zo heeft Staatsbosbeheer een drietal projecten lopen met kuddebeschermingshonden. Staatsbosbeheer verkent op deze wijze of de honden een oplossing kunnen zijn voor de op het eerste gezicht lastige combinatie van kuddebegrazing in het leefgebied van de wolf.

Kuddebeschermingshond vraagt een alerte en oplettende eigenaar

Er kunnen ook kanttekeningen worden geplaatst bij de inzet van kuddebeschermingshonden. Kuddebeschermingshonden zijn in de regel zelfstandig opererende honden, die niet altijd zomaar luisteren naar de eigenaar. Het natuurlijke instinct leidt ertoe dat de hond, indien de hond een bepaalde dreiging ervaart, over zal gaan tot het nemen van een zelfstandig besluit, zonder opdracht van zijn eigenaar. Instinctief zijn de honden voortdurend bezig met het behouden van veiligheid en overzicht. De eigenaar zal daarom altijd zeer oplettend en alert moeten zijn op mogelijke situaties die de hond als bedreigend zou kunnen ervaren.

Inzet kuddebeschermingshond is een intensief proces dat veel tijd vergt

Schapenhouders moeten er ook enkele weken tot maanden voor uittrekken om de honden en schapen aan elkaar te laten wennen. Nederlandse schapen zijn immers nog niet goed gewend aan kuddebeschermingshonden. Dit is een proces dat veel tijd en een goede begeleiding vraagt. Daarnaast zal er in de begeleiding aandacht moeten zijn voor het feit dat er in gebieden waar schaapskudden en beschermingshonden lopen ook andere gebruikers van het gebied aanwezig zijn, zoals hondenbezitters, hardlopers, mountainbikers en mensen te paard. Deze recreanten moeten geen gevaar lopen. Op de terreinen waar de kuddes grazen, moeten daarom duidelijke borden staan met voorlichting over de kuddebeschermingshonden en over welk gedrag rond de honden gewenst

is (bijvoorbeeld minimaal 25 meter afstand houden, de eigen hond kort aan te lijnen en de kudde te passeren op een rustig tempo).

Mening Koninklijke Hondenbescherming

De Koninklijke Hondenbescherming begrijpt waarom steeds meer schapenhouders overgaan tot de inzet van zogeheten kuddebeschermingshonden. De kuddebeschermingshonden bieden in tegenstelling tot andere wolfwerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld wolfwerende rasters, ook zeker voordelen. De kuddebeschermingshonden moeten, gezien de taken die de honden moeten uitvoeren, niet worden onderschat. Zoals genoemd, zijn het krachtige, sterke honden die, als het in hun ogen moet, zelfstandig zullen handelen. De aanschaf en inzet van een kuddebeschermingshond dient daarom in onze ogen altijd gepaard te gaan met deskundig advies en begeleiding. Er zijn immers vele typen/rassen honden die als 'kuddebewaker' kunnen worden ingezet. Ook moeten schapenhouders er bewust van zijn dat de schapen en de honden aan elkaar moeten wennen en dat dat een proces is dat veel tijd en een goede begeleiding vraagt.

Schapenhouders zouden voor advies en begeleiding bijvoorbeeld contact kunnen opnemen met Raymond Dorgelo van 'Canine Efficiency'. Hij is gespecialiseerd in kuddebeschermingshonden: <https://www.canineefficiency.com/>. Zo heeft Canine Efficiency ook Staatsbosbeheer van advies voorzien bij de inzet van kuddebeschermingshonden: <https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/natuurverhalen/2022/09/honden-beschermen-schapen-tegen-de-wolf>.

Bronnen:

'De kuddebeschermingshond – niet voor iedereen geschikt', Sylvia Aerts, Doggo.nl (<https://www.doggo.nl/artikelen/aanschaf-van-een-hond/de-kuddebewakingshond-niet-voor-iedereen-geschikt/>).

'KBH Rassenwijzer', Raymond Dorgelo, Canine Efficiency (<https://www.canineefficiency.com/kbh-rassenwijzer/>).

'Kuddebeschermingshonden geen Knuffelbeschermingshonden', Raymond Dorgelo, Canine Efficiency (<https://www.canineefficiency.com/kuddebeschermingshonden-geen-knuffelbeschermingshonden/>).

'Kuddebeschermingshonden bij schaapskuddes', A. Vermeer, Natuurmonumenten (<https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/leuvenumse-bossen/nieuws/kuddebeschermingshonden-bij-schaapskuddes>).

'Honden beschermen schapen tegen de wolf', Flora en fauna (<https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/natuurverhalen/2022/09/honden-beschermen-schapen-tegen-de-wolf>).